

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

20.12.2021.

Nr. 173

(prot. Nr.53, 2.p)

Par strīda starp elektroenerģijas lietotājiem (fiziskas personas) un akciju sabiedrību “Sadales tīkls” izskatīšanas ierosināšanu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2021.gada 22.novembrī saņēma */vārds, uzvārds/* un */vārds, uzvārds/* (turpmāk – Iesniedzēji) 2021.gada 15.novembra iesniegumu, kurā lūgts ierosināt strīdu starp Iesniedzējiem un akciju sabiedrību “Sadales tīkls”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003857687, juridiskā adrese: Šmerļa iela 1, Rīga, LV-1006 (turpmāk – AS “Sadales tīkls” vai sistēmas operators), rīcību, demontējot 0,4kV elektrolīniju (turpmāk – Elektrolīnija), kas iepriekš izmantota elektroenerģijas piegādē objektam */nosaukums, adrese/* (turpmāk – Objekts).

Regulators 2021.gada 30.jūlijā saņēma Valmieras novada pašvaldības vēstuli Nr.5.1.3/21/336, kurā izteikts viedoklis par iespējamajiem būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, kas pieļauti saistībā ar Elektrolīnijas demontēšanu pašvaldībai piederošajā zemes gabalā, kā arī izteikts lūgums izvērtēt AS “Sadales tīkls” rīcību un uzlikt AS “Sadales tīkls” pienākumu noteiktā termiņā atjaunot demontēto Elektrolīniju par AS “Sadales tīkls” līdzekļiem. Regulators 2021.gada 4.augustā pieprasīja un 13.augustā saņēma AS “Sadales tīkls” skaidrojumu par Valmieras novada pašvaldības vēstulē minētajiem apstākļiem.

Regulators 2021.gada 5.augustā saņēma Iesniedzēju 2021.gada 3.augusta iesniegumu – sūdzību, kurā sniegta informācija par vēsturiskajiem apstākļiem, kas saistīti ar Objekta, kā arī Objektam blakus esoša nekustamā īpašuma */nosaukums/* īpašnieku izmaiņām periodā no 1995.gada līdz 2021.gada 31.martam, izteikts viedoklis par AS “Sadales tīkls” rīcības tiesiskumu, demontējot Elektrolīniju, kā arī izteikts lūgums atzīt šo AS “Sadales tīkls” rīcību par prettiesisku un uzlikt pienākumu AS “Sadales tīkls” saprātīgā, bet pēc iespējas īsākā termiņā atjaunot Elektrolīniju par AS “Sadales tīkls” līdzekļiem.

Saskaņā ar Iesniegumu likumu 2021.gada 20.augustā Regulators sniedza atbildi (vēstule Nr.2-2.42/2364) uz Valmieras novada pašvaldības vēstuli un Iesniedzēju 2021.gada 3.augusta iesniegumu – sūdzību.

Regulators 2021.gada 1.septembrī saņēma Iesniedzēju 2021.gada 20.augusta iesniegumu, kurā izteikts viedoklis par Regulatora atbildi uz Iesniedzēju 2021.gada 3.augusta iesniegumu – sūdzību un atsevišķos tiesību aktos noteiktā regulējuma interpretāciju, kā arī lūgts atkārtoti izskatīt AS “Sadales tīkls” rīcību un sniegt atbildi. Uz minēto iesniegumu

2021.gada 29.septembrī Regulators sniedza atbildi (vēstule Nr.2-2.42/2680) saskaņā ar Iesniegumu likumu.

Regulators konstatē:

1. Ņemot vērā visos iepriekš minētajos Iesniedzēju iesniegumos ietvertu informāciju kopumā (turpmāk visi iesniegumi kopā – Iesniegums), Iesniegumā ir norādīta informācija, kas atbilstoši likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) 33.panta otrajai daļai jāietver iesniegumā par strīda izskatīšanu. Iesniegumam ir pievienoti rakstveida materiāli un pierādījumi, kas pamato strīda izcelšanos un strīda priekšmetu.
2. Strīda priekšmets ir elektroenerģijas sadales sistēmas operatora rīcības atbilstība elektroenerģijas nozares speciālajos normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam un pienākums par sistēmas operatora līdzekļiem atjaunot elektrolīniju, kuru sistēmas operators demontējis, jo elektrolīnija ilgstoši nav izmantota elektroenerģijas piegādē – tai kopš 2016.gada nav pieslēgts neviens elektroenerģijas lietotāja objekts, kurā elektroenerģija tiktu lietota.
3. Iesniegumā Iesniedzēji lūguši ierosināt strīda izskatīšanu un izteikuši šādus prasījumus:
  - 3.1. izvērtēt AS “Sadales tīkls” rīcību un atzīt to par prettiesisku;
  - 3.2. uzlikt AS “Sadales tīkls” pienākumu saprātīgā, bet pēc iespējas īsākā termiņā atjaunot Elektrolīniju par AS “Sadales tīkls” līdzekļiem.
4. No Iesnieguma un AS “Sadales tīkls” sniegtās informācijas konstatējami šādi lietas apstākļi:
  - 4.1. Objekta ēku īpašnieks (elektroenerģijas lietotājs) miris 2015.gadā. Elektroenerģijas piegāde Objektam pārtraukta 2016.gada septembrī, un turpmākajos gados neviena persona, tostarp Objekta sastāvā esošo ēku īpašnieka mantinieki vai valdītāji, kā arī zemes, uz kuras Objekts atrodas, īpašnieks (Burtnieku novada pašvaldība), nebija izteikusi vēlmi uzsākt elektroenerģijas lietošanu Objektā;
  - 4.2. ņemot vērā, ka elektroenerģija Objektā ilgstoši (vairāk nekā četrus gadus) netika lietota, izvērtējot tehniski ekonomisko pamatu Elektrolīnijas uzturēšanai, AS “Sadales tīkls” pieņēma lēmumu par Elektrolīnijas neizmantojamo posma demontāžu un 2021.gada 22.janvārī nosūtīja Objekta zemes īpašniekam (Burtnieku novada pašvaldībai) paziņojumu par darbu veikšanu energoapgādes komersanta objektā, kas atrodas pašvaldībai piederošajā zemes īpašumā. AS “Sadales tīkls” 2021.gada 11.februārī veikusi Elektrolīnijas demontāžas darbus – demontēti Elektrolīnijas vadi un balsti. Meteoroloģisko apstākļu dēļ netika demontētas Objektā esošās divas uzskaites sadalnes, kā arī netika sakārtota teritorija vietā, kur bija izvietota Elektrolīnija;
  - 4.3. īpašuma tiesības uz Objekta ēkām zemesgrāmatā reģistrētas uz iepriekšējā Objekta ēku īpašnieka mantinieka vārda 2021.gada 2.martā, bet 2021.gada 31.martā – uz Iesniedzēja vārda;
  - 4.4. Iesniedzēji 2021.gada 5.aprīlī izteikuši AS “Sadales tīkls” iebildumus par Elektrolīnijas demontēšanas procesu, uz ko AS “Sadales tīkls” 2021.gada 27.aprīlī sniegusi atbildi, skaidrojot un pamatojot demontēšanas apstākļus;
  - 4.5. Iesniedzēji 2021.gada 5.maijā pieprasījuši AS “Sadales tīkls” atjaunot Elektrolīniju par AS “Sadales tīkls” līdzekļiem, uz ko AS “Sadales tīkls” 2021.gada 21.maijā sniegusi atbildi, paskaidrojot, ka elektroenerģijas sistēmas pieslēgumu Objektam iespējams nodrošināt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

4.6. AS "Sadales tīkls" 2021.gada 18.maijā informējusi Burtnieku novada pašvaldību (zemes īpašnieku) par to, ka 4.jūnijā plānoti iepriekš nepabeigtie Elektrolīnijas demontēšanas būvdarbi. 2021.gada 4.jūnijā AS "Sadales tīkls" demontējusi Objektā esošās divas uzskaites sadalnes un sakārtojusi teritoriju pēc būvdarbu pabeigšanas;

4.7. Iesniedzēju ieskatā:

4.7.1. plānojot un veicot Elektrolīnijas demontēšanu, AS "Sadales tīkls" nav ievērojusi Būvniecības likumā, Aizsargjoslu likumā, Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumos Nr.573 "Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi", kā arī Enerģētikas likuma 19.pantā noteikto regulējumu;

4.7.2. kopš 2016.gada septembra, kad Objektam pārtraukta elektroenerģijas piegāde, AS "Sadales tīkls" bija pienākums sazināties ar Objekta ēku tiesisko valdītāju un Objektā deklarētajām personām, lai noskaidrotu, vai un kad ēku lietotājiem būs nepieciešama elektroenerģija, kā arī brīdināt minētās personas par plānoto Elektrolīnijas demontēšanu;

4.7.3. plānojot Elektrolīnijas demontēšanu, AS "Sadales tīkls" bija iespēja un pienākums pie mantojuma lietas uzsākušā notāra, no oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicētās informācijas, no zemesgrāmatā reģistrētās informācijas, kā arī vērsties pašvaldībā noskaidrot personas, kuras nākotnē varētu vēlēties lietot elektroenerģiju Objektā;

4.7.4. ņemot vērā, ka Elektrolīnija ir demontēta, neievērojot tiesību aktos noteikto regulējumu, AS "Sadales tīkls" nav ievērojusi arī Elektroenerģijas tirgus likumā, Regulatora 2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1/4 "Tīkla kodekss elektroenerģijas nozarē" noteikto regulējumu, kā arī AS "Sadales tīkls" izsniegtās licences Nr.E13017/10 elektroenerģijas sadalei nosacījumus.

5. Saskaņā ar Likumu:

5.1. Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots šis likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti (7.panta pirmā daļa). Regulators kā ārpustiesas instance izskata strīdus starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un lietotāju vai starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no šā likuma vai regulējamās nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem (9.panta pirmās daļas 5.punkts);

5.2. strīdus starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un lietotāju par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Likuma vai regulējamās nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem, var izskatīt Regulatorā kā ārpustiesas instancē (32.panta pirmā daļa) vai tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā (32.panta trešā daļa);

5.3. Regulators ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts iesniegums par strīda izskatīšanu, pieņem lēmumu par strīda izskatīšanas ierosināšanu vai Likumā noteiktajos gadījumos neizskata strīdu un sniedz atbildi uz iesniegumu par strīda izskatīšanu (35.pants);

5.4.Regulators var izskatīt strīdu bez strīdā iesaistīto pušu vai to pārstāvju klātbūtnes sēdē, ja strīdā iesaistītās puses vai to pārstāvji nav ieradušies uz strīda izskatīšanas sēdi (35.² panta trīspadsmitā daļa). Ja kāda no strīdā iesaistītajām pusēm vai tās pārstāvis brīdina regulatoru par neierašanos uz strīda izskatīšanas sēdi, regulators, ņemot vērā strīdā iesaistītās puses vai tās pārstāvja sniegto informāciju par neierašanās iemesliem, var atlikt strīda izskatīšanu (35.² panta četrpadsmitā daļa);

5.5. Regulators izvērtē strīdu pēc būtības, konstatē lēmuma pieņemšanai nepieciešamos faktus un izskata strīdu triju mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par strīda izskatīšanas ierosināšanu (35.¹pants).

6. Atbilstoši Iesniegumā sniegtajai informācijai par saraksti, kas starp Iesniedzējiem un AS "Sadales tīkls" notikusi laikā no 2021.gada marta līdz augustam, izlīgums starp pusēm jautājumā par Elektrolīnijas atjaunošanu nav panākts.
7. Iesniedzēji Regulatora padomes sēdē nepiedalījās. 2021.gada 17.decembra iesniegumā Iesniedzēji lūguši atlikt jautājuma par strīda izskatīšanas ierosināšanu, kā arī pieaicināt strīda izskatīšanā Valmieras novada pašvaldību.
8. AS "Sadales tīkls" pārstāvji Regulatora padomes sēdē norādīja, ka elektrolīniju uzturēšana, ja tām ilgstoši nav pieslēgts neviens lietotāja objekts, kurā elektroenerģija tiek lietota, rada ekonomiski nepamatotas izmaksas. Izvērtējot tehniski ekonomiskos aspektus un ievērojot tiesības rīkoties ar savu mantu, AS "Sadales tīkls" konkrētajos apstākļos bija tiesības un pamats demontēt Elektrolīniju, jo vairāk kā četrus gadus laikā nebija saņemts neviena lietotāja pieteikums uzsākt elektroenerģijas lietošanu Objektā. AS "Sadales tīkls" atzīt, ka pieļāvusi būvniecību reglamentējošajos tiesību aktos noteiktā regulējuma pārkāpumu, jo Būvniecības informācijas sistēmā netika savlaicīgi iesniegts paziņojums par Elektrolīnijas demontāžas būvdarbu veikšanu. Vienlaikus AS "Sadales tīkls" uzskata, ka enerģētikas nozares speciālajos normatīvajos aktos noteikto regulējumu, kura ievērošanas uzraudzība ir Regulatora kompetencē, kā arī licences elektroenerģijas sadalei nosacījumus AS "Sadales tīkls" ir ievērojusi.

Regulators secina:

1. Atbilstoši Likuma 4.panta otrajai daļai kopsakarā ar Likuma 24.pantu Iesniedzēji ir potenciālie sabiedrisko pakalpojumu lietotāji – fiziskas personas, kuras Objektā vēlas saņemt sabiedrisko pakalpojumu elektroenerģijas apgādē. Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 1.panta otrās daļas 14. un 17.punktu un Likuma 4.panta pirmo daļu AS "Sadales tīkls" (elektroenerģijas sadales sistēmas operators) ir sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs – komersants, kurš regulējamā nozarē (enerģētikā) sniedz sabiedriskos pakalpojumus noteiktā teritorijā un kura darbība sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā tiek regulēta saskaņā ar Likumu.
2. Starp Iesniedzējiem un AS "Sadales tīkls" pastāv strīds par to, vai AS "Sadales tīkls" rīcība, kas saistīta ar Elektrolīnijas demontēšanu, atbilst elektroenerģijas nozares speciālajos normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam un licences elektroenerģijas sadalei nosacījumiem un vai AS "Sadales tīkls" pienākums par sistēmas operatora līdzekļiem atjaunot Elektrolīniju. Atbilstoši Likumā noteiktajam šādus strīdus var izskatīt Regulators kā ārpustiesas instance vai tiesa Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.
3. Iesniegumā ir norādīta informācija, kas atbilstoši Likuma 33.panta otrajai daļai jāietver iesniegumā par strīda izskatīšanu. Līdz ar to, iesniedzot Iesniegumu, Iesniedzēji ir vēlējušies, lai Regulators kā ārpustiesas instance izskatītu strīdu starp sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un lietotāju par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Likuma un regulējamās nozares (enerģētikas) speciālajiem normatīvajiem aktiem.
4. Kopš strīda priekšmeta rašanās dienas nav pagājis Likuma 32.panta ceturtajā daļā noteiktais termiņš, kā arī Regulatora rīcībā nav informācijas, ka Iesniedzēji atbilstoši Likuma 32.panta trešajā daļā noteiktajam būtu vērsušies tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Līdz ar to Iesniedzējiem ir tiesības vērsties Regulatorā ar lūgumu

izskatīt strīdu Regulatora kompetences ietvaros.

5. Ņemot vērā, ka starp Iesniedzējiem un AS “Sadales tīkls” pastāv strīds par to tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Likuma un enerģētikas nozares speciālajiem normatīvajiem aktiem, un izlīgums strīdā nav panākts, Regulatoram ir pamats noteiktās kompetences ietvaros ierosināt strīda izskatīšanu.
6. Ievērojot iepriekš minēto secinājumu un to, ka Iesniedzēju viedoklis par strīda izskatīšanas ierosināšanu ir izteikts Iesniegumā un Regulatoram jau zināms, saskaņā ar Likuma 35.²panta trīspadsmito daļu lēmumu par strīda izskatīšanas ierosināšanu Regulators var pieņemt bez Iesniedzēju vai to pārstāvju uzklaušanās padomes sēdē.
7. Iespējamos būvniecības tiesiskā regulējuma pārkāpumus AS “Sadales tīkls” darbībā kompetentās institūcijas, tostarp pašvaldību institūcijas, izvērtē patstāvīgi. Ievērojot minēto un to, ka Iesniegumā minētajos apstākļos pašvaldība nav esošais vai potenciālais sabiedrisko pakalpojumu lietotājs, Regulatoram nav pamata strīda izskatīšanā pieaicināt Valmieras novada domi.
8. Lai nodrošinātu strīda izskatīšanu Likuma 35.¹pantā noteiktajā termiņā, ievērojot to, ka atbilstoši Likuma 35.²panta ceturtajai daļai visām strīdā iesaistītajām pusēm ir vienādas tiesības izteikt savu viedokli un aizstāvēt savas tiesības, ir pamats noteikt strīdā iesaistītajām pusēm viena mēneša termiņu papildu paskaidrojumu un pierādījumu iesniegšanai, kā arī citu Likumā paredzēto procesuālo tiesību īstenošanai. Strīdā iesaistītās puses īsteno savas procesuālās tiesības sacīkstes formā (Likuma 35.²panta ceturta daļa).

Ņemot vērā visu iepriekš minēto un pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 5.punktu, 32.panta pirmo daļu, 35.panta pirmās daļas 2.punktu un ceturto daļu, 35.¹pantu,

padome nolemj:

1. Ierosināt strīda izskatīšanu starp Iesniedzējiem un AS “Sadales tīkls” par to vai AS “Sadales tīkls” rīcība, kas saistīta ar Elektrolīnijas demontēšanu, atbilst elektroenerģijas nozares speciālajos normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam un licences elektroenerģijas sadalei nosacījumiem un vai AS “Sadales tīkls” ir pienākums par sistēmas operatora līdzekļiem atjaunot Elektrolīniju.
2. Noteikt Iesniedzējiem un AS “Sadales tīkls” termiņu papildu paskaidrojumu un pierādījumu iesniegšanai līdz 2022.gada 24.janvārim.
3. Aicināt Iesniedzējus un AS “Sadales tīkls” veikt savstarpējas pārrunas, cenšoties panākt izlīgumu.

Lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā un nav pārsūdzams.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU